

Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(16 հոկտեմբերի 2022 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Սիրելի՛ եղբայրներ ու քույրեր, մեր Հիսուս Քրիստոս Իր երկրավոր կյանքի ընթացքին շատ անգամներ էր այցելել Նազարեթի ժողովարան սինագոգը, շատ անգամներ էր լսել թե ինչպէս են ընթերցանություն անում այնտեղ, եւ մասնակցել էր արարողութիւններին: Սակայն սիրելիներ, Տեր Հիսուսի այսօրվա այցը Նազարեթի ժողովարան տարբեր էր բոլոր Իր մնացած այցերից: Այսօր Հիսուս Քրիստոս այցելեց ժողովարան, որտեղ Նրան տվեցին ընթերցարանը, որ կարդա, եւ Սուրբ Գրքից ընթերցեց Նսալու մարգարեութեան շատ հայտնի մի հատված, որտեղ ասվում է. «Տիրոջ Հոգին ինձ վրա է, դրա համար իսկ օծեց ինձ, ինձ ուղարկեց աղքատներին ավետարանելու, սրտով բեկյալներին բժշկելու, գերիններին ազատում քարոզելու եւ կույրերին տեսողութիւն, կեղեքվածներին ազատ արձակելու, Տիրոջն ընդունելու տարին հռչակելու»:

Փաստորեն, սիրելիներ, մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս, այսօր ընթերցելով այս հատվածը, ասաց. «Տիրոջ Ավետարանն այլեւս ժողովարանի պատերից հանում եմ դուրս»: Այդ բարի լուրը, Ավետարանը հենց այդպէս է թարգմանվում, այդ բարի լուրը այլեւս մեր մեջ չպետք է մնա, այլ այդ բարի լուրը պետք է տանել եւ հասցնել բոլոր աղքատներին, բոլոր սրտով բեկվածներին, կույրերին, գերիններին, կեղեքվածներին, բոլոր նրանց, ովքեր կարիք ունեն, եւ Տերը պիտի հաստատի Իր ընդունելի տարին: Սիրելիներ, բնական է, որ այս ընթերցումը նախ եւ առաջ իրականութեան եւ ընկերային արդարութեան տարրեր են մեր աչքի առջեւ բարձրացնում. հատկապէս աղքատներին ավետարան քարոզելու: Բնական է, որ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս չի ցանկանում, որ աշխարհում եւ որեւէ մեկն աղքատ լի-

նի, ուստի քրիստոնյայի համար լավագույն եւ մեծագույն առաքելություն է իր կյանքի ընթացքում աղքատների հանդեպ անընդհատ ուշադիր լինելը: Այստեղ երբ պատարագիչն իր ծածուկ աղոթքներն է կարդում, ծածուկ աղոթքների մեջ մի շարք անգամներ նշվում է, որ պետք բոլորս ոգեւորվենք, եւ բոլորս միմյանց ոգեւորենք՝ աղքատներին հիշելու եւ աղքատներին բաժին հասցնելու համար: Պողոս առաքյալի ամբողջ քարոզչությունը նաեւ դրա վրա է հիմնված, եւ հետեւաբար ընկերային այս հարցը պետք է լուծվի: Այո՛, աղքատներին պետք է բաժին հասցնենք, չենք կարող մենք միայն ուրախ-զվարթ վայելել կերակուրները, բայց աղքատներին այդպես էլ չհիշել: Սակայն, սիրելիներ, բացի ընկերայինից այստեղ կա նաեւ շատ մեծ հոգեւոր իմաստ: Երբ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս գալիս է աղքատներին ավետարանելու բարի լուրը, դա նաեւ «այլ աղքատներն» են. մեկ բառով ասած՝ ի թիվս այլոց նաեւ մենք ենք, բոլորը, ովքեր աղքատ են ամեն տեսակ շնորհներից, աղքատ են Աստծու՝ ամեն տեսակ երանություններից, սակայն ցանկություն ունեն այդ շնորհներն ու երանություններն ստանալու: Եւ արժանանում ենք այդ ամենին միայն այն ժամանակ, երբ գիտակցում ունենք, որ կարիք ունենք ստանալու: Լոկ այդ ժամանակ է, որ Աստված պետք է գա եւ մեր դուռը բախի, այլ ոչ թե՛ պարտադրաբար: Աստված գալիս է գերիներին ազատում քարոզելու: Հայոց երկրի, մեր աշխարհի համար սա թերեւս այսօր ամենացավալի թեմաներից է գերիների ազատումը: Մենք՝ յուրաքանչյուրս, ամեն օր աղոթում ենք, հենց լսում ենք գերիների հետ կապված մի աղոթք, խաչակնքվում ենք եւ խնդրում ենք Տիրոջից, որ վայրկյան առաջ յուրաքանչյուր գերի վերադառնա իր ընտանիք: Բայց եւ սիրելիներ, այստեղ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս բացի այս գերությունից խոսում է մեղքի գերության մասին եւ հատկապես մեղքի գերության մասին, որովհետեւ յուրաքանչյուր մարդ, որ գերի է ընկած մեղքին, այնպես է՝ ինչպես որ գերի՝ ֆիզիկական թշնամու ձեռքում, խոշտանգվում է եւ ամեն տեսակ ծանրության եւ ամեն տեսակ դաժանության է ենթարկում՝ մեղքի կողմից, չարի կողմից: Եւ հետեւաբար մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս շատ լավ գիտեր, թե ինչ է նշանակում գերի լինել, ու ինքը պետք է գար, որպեսզի ազատագրեր յուրաքանչյուր գերու: Մենք, սիրելիներ, նաեւ այսօր լսում ենք, որ Տերը գալիս է ավետարանելու կույրերին տեսողություն: Այո՛, ամբողջ Ավետարանում շատ եք ընթերցել, թե ինչպես է Տեր Հիսուս Քրիստոս բժշկումներ անում, ինչպես է կույրերին բժշկում, որ տեսնեն, բայց այսօր նաեւ Աստված խոսում է հոգեւոր կուրության մա-

սին եւ հոգեւոր հիվանդութեան մասին. դա այն է, որ մարդ չի ցանկանում կամ չգիտի էլ՝ ինչ է ճշմարտութիւնը եւ եթէ լսում էլ է այդ ճշմարտութեան մասին, ինքը կարծում է, թէ արդեն գիտի այդ ճշմարտութիւնը եւ չի փորձում իրեն հնազանդեցնել Աստծու կամքին եւ Աստծու խոսքին: Փաստորեն Տիրոջ այսօրվա Ավետարանը, մեզ է ուղղված, եթէ միայն գիտակցենք, թէ մենք էլ կույր ենք, եթէ միայն գիտակցենք, թէ մենք էլ ցանկութիւն ունենք՝ տեսնելու, հասկանալու, իմանալու ճշմարտութիւնը, որ գալիս է Տիրոջից: Վերջապէս Աստված գալիս է կեղեքվածներին ազատ արձակելու: Նորից ու նորից Աստված խոսում է այստեղ կեղեքվածների մասին, գերիների մասին, բոլոր նրանց, ովքեր որ մեղքի ճիրանների մեջ են. ուրեմն Աստված այսօր բարի լուր է յուրաքանչյուրիս բերում՝ ասելով, որ եկել եմ ձեզ արձակելու, եկել եմ Ավետարանը բերելու: Ինչ է այդ Ավետարանը: Արդյո՞ք միայն պարզ մաղթանք է մեզ Աստծու կողմից, թէ մեզ Աստված հույս է տալիս՝ եկել եմ ձեզ մաքրելու: Այսքանն է... եւ վերջ: Ո՛չ, Աստծու կողմից այսօրվա խոսքը, որ մեզ է փոխանցվում, սիրելիներ, հաստատում է եւ փաստում՝ եկել է այդ Ավետարանն ընդունելու ժամանակը, եւ մաքրվելու ժամանակը, ու հետեւաբար, եթէ ուզում ենք, որ մենք մաքրվենք, եթէ ուզում ենք տեսնենք, եւ սրան զուգահեռ, եթէ զգում ենք, որ գերի ենք եւ ցանկանում ենք ազատվել, ուրեմն պետք է մեր կամքը միացնենք Աստծու կամքի հետ: Գերբնականն Աստծու՝ մեր բնականի հետ միացնենք: Եւ Աստված անպայման մեզ կօգնի բոլոր հնարավորութիւններով եւ ամբողջ ուժերով՝ հաղթահարելու մեր սեփական տկարութիւնները: Ես չէ, որ ձեզ պետք է ասեմ, որ եթէ մենք կարողանանք ինքներս մեր տկարութիւնները՝ անձի տկարութիւնները հաղթահարել, մեր առջեւ որեւէ բան, որեւէ դժվարութիւն չի կարող հառնել, ինչպէս որ, սիրելիներ, դեռ հին Իսրայելում Աստված խոստում էր տալիս, ասում էր, վստահեցնում էր, որ եթէ գնանք եւ նվաճեք այդ մեծ ազգերը, կկարողանաք դա անել, որովհետեւ՝ «Ես ձեզ հետ եմ»: Մենք էլ այսօր, սիրելիներ, ինչպէս որ թույլ, տկար հին Իսրայելը, կանգնած ենք Աստծու առջեւ եւ իրեն ենք վստահում, բայց Աստված ասում է. «Ես ձեզ հետ եմ»: «Միայն պիտի վերցնես քո սուրը, միայն պիտի պատրաստվես, միայն պետք է քո անձը լցնես, եւ բնական է, որ այդ ժամանակ պիտի Իմ գերբնականը քո գերբնականի հետ միավորվի»:

Աստված, սիրելիներ, այսօր մեզ այս մեծ հույսն է տալիս եւ ասում է, որ ամեն բանից առաջ մտածիր մաքրվելու մասին, այլապէս անմիջապէս

անապատի փորձությունից հետո Հիսուս Քրիստոս հենց այս պատգամը չէր փոխանցի մեզ, որովհետեւ կարեւորում է մաքրվելը: Եւ եթե մաքրվենք նաեւ Տիրոջ Սուրբ Հոգին կընդունենք, ինչպես որ յուրաքանչյուրս մեր մկրտության ժամանակ, ովքեր որ ծաղիկ հասակում, դեռատի կամ հասուն տարիքում մկրտվել կամ գոնե մասնակցել են արարողությանը, գիտի, որ մկրտվողը Սուրբ Հոգու տաճար է դառնում, այլ խոսքով ասած՝ մկրտության ժամանակ Սուրբ Հոգին իջնում է մեզ վրա, եւ հետեւաբար մենք եւս ունենք Տիրոջ Սուրբ Հոգին մեզ վրա: Բայց որպեսզի շարունակաբար մենք Տիրոջ Սուրբ Հոգուն տեղ տանք մեր սրտի մեջ, մեր մեղքերը պետք է մաքրենք: Դրա համար, թերեւս, շատ կարեւոր է, որ նախ եւ առաջ եթե պատկերացնենք մի փոքր արկղ, ապա մի կողմը այդ արկղի մի պատը կլինի մեղքի ճշգրիտ այպես հաստատումը եւ ընկալումը, որպեսզի մենք հասկանանք, թե ինչ է այդ հիվանդությունը. ուրեմն մենք պետք է նախ եւ առաջ հասկանանք, թե որն է մեր մեղքը եւ ինչ է դա իրենից ներկայացնում, եւ ամեն գնով մեկուսացնենք այդ մեղքը մեզանից: Երկրորդ կողմը գերազանցող ուժի կիրառությունն է. եթե ունենք մտքի տկարություն կամ մեղք, պետք է առավելաբար փորձենք հաղթահարել այդ իրավիճակը, առավել ջանքեր պետք է գործադրեք, որպեսզի հաղթահարենք այդ մեղքը, միայն այդ ձեւով կկարողանանք մեր միջից հանել ցանկացած տկարություն. եթե ծուլության մեղքի մեջ ենք, առավել շատ ժամեր պետք է աղոթենք: Եթե մենք շատ բամբասող ենք, շատ ժամեր պետք է լուռ մնանք օրվա մեջ եւ Աստծու հետ մտորումների մեջ պետք է լինենք, ուրեմն առավել գերազանցող ուժը արկղի երկրորդ կողմն է: Երրորդ կողմը զրո հանդուրժողականությունն է. որովհետեւ մենք տկար ենք, երբեմն արդարացնում ենք մեր մեղքը, բայց Աստված ասում է, եթե ուզում ես հաղթահարել, չես կարող որեւէ կերպ հանդուրժել. ինչպես որ քաղցկեղը պետք է հեռացվի ամբողջապես, եւ ոչ թե մի մասը: Շատ են լինում դեպքեր, երբ քաղցկեղի մի մասն են հեռացնում, իսկ հետո կրկին եւ նորից աճում է: Բժիշկներն անպայման այնպես են անում, որ ողջ հիվանդությունը մաքրվի, որեւէ տեղ որեւէ մասնիկ չմնա այդ հիվանդությունից մարդու մեջ, եւ անձն ամբողջովին բժշկվի: Եւ սիրելիներ, չորրորդ կողմն էլ կոչենք բարձրագույն ուժ, այդ արկղի չորրորդ կողմը, որը մեզ կհեռացնի մեղքից, բարձրագույն ուժն է: Այսօր եւ հոգեբանության, եւ ամեն տեսակ գիտության մեջ, որը որ մարդու տկարություններին է վերաբերում, ավելի բարձր ուժի մասին են խոսում՝ մարդկային ուժի մա-

սին, որ իր մեջ պետք է գտնի մարդը եւ հաղթահարի: Մենք՝ որպես քրիստոնյաներ, պետք է դիմենք եւ ապավինենք բարձրագույն Ուժին: Այսօր մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս եկել է ժողովարան, եւ մեզ՝ ամենքիս, տալիս է այդ բարի լուրը, ավետիսը՝ ասելով, որ եկել եմ առ ձեզ. եթե կեղեքված եք, կույր եք, գերի եք... եկել եմ բժշկելու եւ ազատագրելու: Իսկ ովքեր որ խավարի մեջ են, խավարն էլ սիրում են, այդ խավարի մեջ էլ կմնան, որովհետեւ նրանց համար լույսը ցանկալի չէ, որովհետեւ չարիք են գործում: Եւ ինչպես ավետարանիչն է ասում, ատում են լույսը եւ չեն գալիս դեպի լույսը, որպեսզի նրանց գործերը իրենց երեսով չտան: Սիրելիներ, այո՛, շատ հիվանդություններ գալիս են մանրէներից, որոնք որ մթնոթյուն են սիրում, խավար են սիրում, աճում են այդ խավարի մեջ, բայց լույսի տակ չեն դիմանում: Դրանցից որոշներն էլ միայն հատուկ լույսի ազդեցությամբ են ոչնչանում: Սիրելիներ, եթե պատկերացնենք մեր անձերը՝ որպես մի գավաթ, որը դատարկ է, եկեք փորձենք դրանից օդը ամբողջապես հանել. ինչպես պետք է այդ օդը հանենք: Ոմանք կասեն թե պետք է, թերեւս, որեւէ փոշեկուլ դնել եւ քաշել օդը, բայց եթե շատ ուժգին կերպով անես, թերեւս, բաժակը կկոտրվի: Սիրելիներ, միակ տարբերակը որ օդը դուրս գա, այն է, որ ինչ-որ բանով լցնես այդ բաժակը՝ հատկապես ջրով: Եթե ամբողջապես ջուր լցնես այդ բաժակի մեջ, այնտեղ, թերեւս, օդ չի մնա: Քրիստոնյաներս երբեմն սխալմամբ մտածում ենք, թե միայն մեղքից մաքրվելը բավարար է: Ամբողջացնելու համար քրիստոնյայի կյանքը այդ մեղքը նա պետք է հանի իր միջից, բայց եւ լցնի Սուրբ Հոգով, եւ երբ լցված է Աստծու ներկայությամբ, այլեւս նրան մեղքը հասանելի չէ: Ուրեմն, սիրելիներ, եկե՛ք աղոթենք, որ այս սուրբ կիրակի օրը մեր Տերը ինչպես որ ցանկանում է սինագոգի ժողովարանից դուրս գալ եւ Ավետարանը տանել բոլոր նրանց, ովքեր կարիքը ունեն՝ աղքատներին, գերիներին, սրտով բեկվածներին, այսօր մենք ասենք, այո՛, Տեր մենք դրանցից մեկն ենք, արի՛ եւ մեր սրտի մեջ թագավորի՛ր եւ Քո Սուրբ Հոգու շնորհներով մեզ լցրո՛ւ, եւ թո՛ղ այս կյանքի ընթացքում Տիրոջ շնորհները եւ ողորմությունը հարատեւ լինեն մեզ՝ ամենքիս հետ, այժմ եւ միշտ հավիտյանս հավիտենից ամեն:

